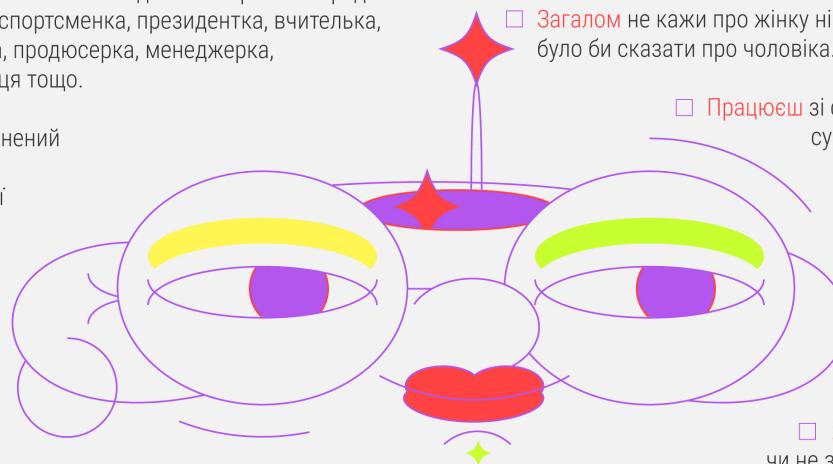

Твій чекліст гендерно збалансованого матеріалу

- Чи вжито коректну лексику? Матеріал, наповнений дискримінаційними висловлюваннями щодо жінок, ображає щонайменше половину вашої аудиторії.
- «Харківську область очолила 32-річна білявка»? Якщо пишете про жінку як фахівчиню, переконайтесь, що в матеріал присвячено її професійним рішенням і якостям, і що немає загадок манікюру, одягу чи інших ознак зовнішності, зайвих у професійному контексті.
- Чи є в матеріалі згадки про сімейний стан? Якщо так, то що це додає матеріалу? І чи ці характеристики надано і про чоловіків, і про жінок?
- Чи звучать у матеріалі голоси жінок-експерток і геройнь? Уникай «параду костюмів» у матеріалі. Ідеально, якщо серед експертів ззвучить 50/50 жінок і чоловіків.
- Переконайся, що матеріал не відтворює гендерних стереотипів. Ніжна мама та суворий тато? Відважний воїн і жінка-доглядальниця? Реальність набагато цікавіша та багатовимірніша! Тому інвестуй час у пошук більш оригінальних ракурсів, герой і геройн. Чоловіки бувають талановитими перукарями, митцями, вихователями, а жінки – економістками, правницями, політологинями.

Універсальний спосіб самоперевірки – «reversibility test». Збалансований матеріал коректно звучатиме, якщо всі «вона» замінити на «він». Якщо під час тесту щось «ріже вухо» – спробуй пошукати інші слова. Особлива увага - на поставлені героям запитання, а також на епітети.

Вжиті слова також протестуй у «дзеркалі». Якщо хочеться вжити слово «жіноцтво» чи «жіночки», уяви на його місці слова «чоловічки» та «мужчинки». Такі слова варто замінити на більш нейтральні.

Загалом не кажи про жінку нічого такого, що не можна було би сказати про чоловіка. І навпаки.

Працюєш зі складною темою – проституція, сурогатне материнство тощо? Переконайся, що в матеріалі звучать позиції і за, і проти, артикульовані однаково релевантними спікерами.

Готуєш матеріал про меншину? Застосуй правило «ні слова про нас без нас» і запроси до слова представницю та представника цієї меншини.

Якщо готуєш матеріал про меншину, перевір, чи не забули дати слово і чоловікам, і жінкам.

Якщо в цитаті та прямій мові звучить стереотипне або дискримінаційне висловлювання, в авторському тексті це важливо підкреслити та прокоментувати, за потреби – залучивши експертку чи експерта.

Перевір підводку до матеріалу: чи не загубилася там якась ремарка про «чарівну» чи «тендітну» геройню?

Якщо потрібно емоційно посилити історію, вживай гендерно нейтральні епітети та порівняння – це допоможе підготувати драматичний і зворушливий матеріал про цікаву та неймовірну історію.